

PATVIRTINTA

Biržų rajono savivaldybės tarybos

2019 m. vasario d.

sprendimu Nr. T-

**PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS IR IŠMOKŲ VAIKAMS TEIKIMO
BENDRAI GYVENANTIEMS AR VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS,
PATIRIANTIEMS SOCIALINĘ RIZIKĄ, TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Piniginės socialinės paramos ir išmokų vaikams teikimo bendrai gyvenantiems ar vieniems gyvenantiems asmenims, patiriantiems socialinę riziką (toliau – Asmenys, patiriantys socialinę riziką) tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja socialinės paramos pinigine ir (arba) nep pinigine forma teikimo būdus Asmenims, patiriantiems socialinę riziką, skyrimo ir mokėjimo tvarką, atskaitomybę bei atsakomybę, Asmenų, patiriančių socialinę riziką, teises ir pareigas.

2. Išmokos vaikams ir socialinė parama pinigine ir (arba) nep pinigine forma skiriama Asmenims, patiriantiems socialinę riziką, vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu, Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymu, Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymu bei šiuo Tvarkos aprašu.

3. Tvarkos aprašo tikslas – užtikrinti tikslingą išmokų panaudojimą, išvengiant veiksmų ir aplinkybių, dėl kurių asmenys patiria ar yra pavojus patirti jiems socialinę atskirtį.

4. Tvarkos aprašas taikomas Asmenims, patiriantiems socialinę riziką, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra Biržų rajono savivaldybėje, arba įtrauktiems į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą Biržų rajono savivaldybėje.

5. Socialinių išmokų (toliau – Išmokos) socialinę riziką patiriančių šeimų teikimą vykdo VšĮ Biržų socialinių paslaugų centro (toliau – Socialinių paslaugų centras) socialiniai darbuotojai, dirbantys su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis (toliau – Socialiniai darbuotojai).

6. Piniginės socialinės paramos, vienkartinės pašalpos socialinės rizikos suaugusiems asmenims teikimą vykdo Seniūnijų socialinio darbo organizatoriai.

7. Tvarkos apraše naudojamos sąvokos:

7.1. **socialinė rizika** - veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių asmenys patiria ar yra pavojus patirti jiems socialinę atskirtį: suaugusiųjų socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; vaikų (įvaikių) visapusiško fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų neužtikrinimas; psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta; smurtas; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiklą; piktnaudžiavimas narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis, alkoholiu, priklausomybė nuo narkotinių, psichotropinių medžiagų, alkoholio, azartinių lošimų; elgetavimas, valkatavimas, skurdas ir benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas.

7.2. **bendrai gyvenantys asmenys** – sutuoktiniai ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; susituokęs asmuo, su kuriuo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium yra likę gyventi jų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai), arba vienas iš tėvų ir jo vaikai (įvaikiai) iki

18 metų; neįregistravę santuokos ir bendrą ūkį tvarkantys pilnamečiai ar veiksniais pripažinti nepilnamečiai vyrai ir moteris ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų. Į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį taip pat įskaitomi dirbantys (taip pat savarankiškai dirbantys), jeigu per mėnesį jų gaunamos pajamos yra mažesnės kaip 1 valstybės remiamų pajamų dydis, arba nedirbantys (taip pat savarankiškai nedirbantys) nesusituokę ir savo vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai), įskaitant akademinių atostogų dėl ligos ar nėštumo laikotarpį, taip pat pilnamečiai vaikai (įvaikiai) nuo bendrojo ugdymo programos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos.

8. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS

SOCIALINĖS PARAMOS IŠMOKOS IR TEIKIMO BŪDAI

9. Tvarkos aprašo Išmokų teikimo būdai pinigine forma taikomi šioms išmokų (toliau – Išmokos) rūšims:

9.1. Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo 3 straipsnyje nustatytoms išmokoms;

9.2. socialinei pašalpai;

9.3. kompensacijai už kietą kurą, šildymą;

9.4. parama mokinio reikmenims įsigyti.

10. Išmokos Asmenims, patiriantiems socialinę riziką, teikiamos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo 19 straipsnio nuostatomis, Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 22 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 23 straipsniu, Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi.

11. Išmokos Asmenims, patiriantiems socialinę riziką, gali būti teikiamos derinant piniginę ir nepiniginę formas. Pinigais, neviršijant 50 procentų paskirtų Išmokų dydžio, ir nepinigine forma, socialiniam darbuotojui ar socialinio darbo organizatoriui kontroliuojant Išmokų tikslingą panaudojimą ir derinant su socialinėmis paslaugomis (bendrosiomis, socialinės priežiūros).

III SKYRIUS

SOCIALINIŲ IŠMOKŲ SKYRIMAS IR MOKĖJIMAS

12. Išmokų teikimą šeimoms ir (ar) Asmenims, patyrusiems socialinę riziką, derinant nepinigine forma ir pinigais vykdo Seniūnijų socialinio darbo organizatoriai ir Socialinių paslaugų centro socialiniai darbuotojai.

13. Socialinio darbo organizatorius patikrina asmens, patiriančio socialinę riziką, buities sąlygas ir surašo buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą (forma patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. A1-35 „Dėl dokumentų, nustatytų Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, formų patvirtinimo“ (toliau – Buities tyrimo aktas)).

14. Surinktą informaciją, dėl Išmokų teikimo pinigais ir nepinigine forma, socialinio darbo organizatoriai teikia seniūnijos socialinių reikalų komisijai (toliau – Komisija), kuri sprendžia dėl tolesnio Išmokų teikimo būdo ir dydžio pinigais ir nepinigine forma.

15. Komisija priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl Išmokų teikimo nepinigine forma, parinkdama teikimo būdus ir dydžius. Komisija rekomendacijas perduoda Biržų rajono Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui (toliau – Skyrius).

16. Socialinių paslaugų centro Socialiniai darbuotojai patikrina socialinę riziką patiriančių šeimų, auginančių vaikus, buities sąlygas ir surašo Buities tyrimo aktą. Buities tyrimo akte pateikia rekomendacijas dėl tolesnio Išmokų teikimo pinigais ir nepinigine forma ir teikia dėl Išmokų teikimo būdo ir dydžio Atvejo vadybos posėdyje.

17. Socialinių paslaugų centro atvejo vadybininkas atvejo nagrinėjimo posėdžio metu atlikdamas šeimos poreikių pagalbai vertinimą, priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl išmokų teikimo būdų ir dydžių, ir per 3 (tris) darbo dienas po posėdžio pateikia rekomendacinio pobūdžio sprendimą Skyriui.

18. Sprendimą dėl išmokos teikimo Asmenims, patiriantiems socialinę riziką, mokėjimo būdo priima Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorius (toliau – Administracijos direktorius) ar jo įgaliotas asmuo gavęs iš Seniūnijos komisijos ar Socialinių paslaugų centro rekomendacinio pobūdžio sprendimus.

19. Visi priimti sprendimai segami į asmens bylą.

20. Socialinės paramos skyriaus atsakingas darbuotojas suformuoja išmokų žiniaraščius pagal seniūnijas ir pateikia jas Buhalterinės apskaitos skyriui, seniūnijoms ir Socialinių paslaugų centrui.

21. Buhalterinės apskaitos skyrius pagal gautus žiniaraščius perveda išmokas (pinigus) į banko sąskaitas.

22. Išmokų teikimo būdas Asmenims, patiriantiems socialinę riziką, gali būti keičiamas ar nutraukiamas, kai:

22.1. išnyksta socialinės rizikos veiksniai ir socialiniai darbuotojai bei socialinio darbo organizatoriai pateikia rekomendacijas dėl socialinių išmokų mokėjimo būdo pakeitimo;

22.2. Asmenys, patyrę socialinę riziką, išvyksta gyventi į kitą savivaldybę;

22.3. šeimai, auginančiai vaikus, atvejo vadybos proceso metu nutarta socialinės priežiūros paslaugų nebeteikti.

IV SKYRIUS

ASMENŲ, PATIRIANČIŲ SOCIALINĘ RIZIKĄ, TEISĖS IR PAREIGOS

23. Asmenys, patiriantys socialinę riziką, turi teisę:

23.1. dalyvauti Komisijos organizuojamuose posėdžiuose;

23.2. dalyvauti atvejo vadybos organizuojamuose posėdžiuose;

23.3. apskųsti Komisijos sprendimą Administracijos direktoriui;

23.4. kreiptis į Administracijos direktorių dėl socialinio darbo organizatoriaus, Socialinio darbuotojo veiksmų, jei jie viršija savo įgaliojimus ar yra neobjektyvūs vertindami situaciją Asmenų patiriančių socialinę riziką;

23.5. kreiptis į socialinio darbo organizatorių, Komisiją dėl išmokų teikimo formos ir būdo pakeitimo iš vienos nepiniginės formos į kitą nepiniginę formą arba dėl Išmokų mokėjimo pinigine forma, pateikdamas argumentuotus įrodymus, kad išmokos bus naudojamos pagal paskirtį.

24. Asmenys, patiriantys socialinę riziką, privalo:

- 24.1. gautas Išmokas naudoti pagal paskirtį;
- 24.2. užtikrinti šeimoje esančių vaikų poreikius;
- 24.3. sudaryti galimybę socialinio darbo organizatoriui ar Socialiniam darbuotojui tikrinti šeimos gyvenimo sąlygas ir Išmokų panaudojimo tikslingumą.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimas dėl Išmokos skyrimo gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

26. Šis Tvarkos aprašas gali būti pakeistas Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu.
